

veiligheidshuis | district Maastricht

gemeenten Eijsden, Maastricht, Margraten, Meerssen en Valkenburg aan de Geul

Vastpakken en niet meer loslaten

Jaarrapportage 2010

Voorwoord

Met genoegen bieden wij u ons jaarverslag 2010 aan. Wij doen hiermee verslag van onze activiteiten in 2010 en bieden u een blik in onze dagelijkse werkzaamheden.

In de kern kun je zeggen dat het werk van het Veiligheidshuis district Maastricht gericht is op de organisatie van samenhang en samenwerking. Samenhang in de leefwereld van de cliënt en samenwerking met al onze partners. Daarin zijn we, door de bank genomen, succesvol. Dat blijkt uit het meest recente onderzoek naar de resultaten van veiligheidshuizen door het Bureau voor Toegepast Veiligheidsonderzoek uit 2011.

Het blijkt dat Veiligheidshuizen positief scoren op zes van de acht aandachtsgebieden. Vooral op de bijdragen aan het terugdringen van criminaliteit en de uitvoering van de interventies scoort het Veiligheidshuis goed. Maar tegelijkertijd ligt er ook nog een flinke opgave als het aankomt op de wijze waarop de samenwerking tussen partners is vormgegeven. Daar ligt dan ook onze focus voor de toekomst. Een gezamenlijke inzet is daarbij van belang.

Ik bedank iedereen die meehelpt om van het Veiligheidshuis district Maastricht een succes te maken. En dat doe ik niet alleen, dit dankwoord spreek ik ook namens mijn collega-burgemeesters van Meerssen, Margraten, Eijsden (nog één maal afzonderlijk van elkaar) en Valkenburg uit.
Chapeau voor uw inzet!

Hartelijke groet,

Onno Hoes,
Burgemeester van Maastricht

Samenvatting

Veiligheid en leefbaarheid zijn voor de kwaliteit van een gemeenschap essentiële waarden. Het Veiligheidshuis district Maastricht, als netwerkorganisatie van deelnemende partners, heeft in 2010 gewerkt aan de verbetering van deze twee waarden. Het motto van de samenwerking 'Vastpakken en niet meer loslaten' en de levensloopbenadering zijn de twee basiskennmerken van de Veiligheidshuisaanpak gericht op het verminderen van criminaliteit, overlast en maatschappelijke uitval.

2010 Stond in het Veiligheidshuis Maastricht in het teken van doorontwikkeling, aanscherping en borging van de aanpakken. Aandacht heeft vooral gekregen: de groei van Veiligheidshuis naar Zorg- & Veiligheidshuis, de samenwerking met de aanpak multiproblematiek en met het Centrum voor Jeugd en Gezin, de borging van de werkwijze.

De inspanningen van het Veiligheidshuis zijn onderdeel van het brede integrale veiligheids- en leefbaarheidsbeleid, waarop de gemeente de regie voert. De behaalde effecten kunnen dan ook niet enkel en alleen worden toegeschreven aan de bijdrage van het Veiligheidshuis. Het Veiligheidshuis, andere lokale en districtelijke veiligheids- en leefbaarheidsprojecten en de reguliere taken van partners op het gebied van veiligheid en leefbaarheid dragen samen bij aan minder criminaliteit, overlast en maatschappelijke uitval.

Afhankelijk van de doelgroep werkt het Veiligheidshuis district Maastricht voor alle vier gemeenten Eijsden-Margraten, Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul, of zuiver voor de gemeente Maastricht.

Ter bevordering van de veiligheid richt het Veiligheidshuis zich voor alle gemeenten op de doelgroepen meerderjarige en minderjarige veelplegers en plegers van huishoudelijk geweld en hun gezinnen.

Ter bevordering van de veiligheid en leefbaarheid richt het Veiligheidshuis zich daarnaast voor de gemeente Maastricht op de doelgroepen:

- meerderjarige en minderjarige ex-gedetineerden
- risicojeugd
- harde kern jongeren
- personen en gezinnen met complexe meervoudige problematiek
- OGGZ¹ (Openbare Geestelijke Gezondheidszorg)

Het is niet makkelijk om de aanpak in effecten te meten. Zeker waar het gaat om een kwalitatieve, intensieve en vaak langdurige aanpak is effectmeting moeilijk. Verhalen vertellen vaak meer dan cijfers. Om die reden zijn in deze rapportage een aantal geanonimiseerde casussen van het Veiligheidshuis opgenomen.

¹ De OGGZ doelgroep bestaat uit zorgwekkende zorgmijders, dak- en thuislozen en verslaafden

Jeugdgroep W2D

In een buitenwijk van Maastricht is het al een tijdje bonje. Al een paar maanden bivakkeert een groepje van pakweg 10 jongens tussen de 14 en 18 jaar voor de deur van de grootste supermarkt en dat werkt de buurtbewoners hevig op de zenuwen. Het regent klachten bij de politie over afval dat de jongens op straat laten rondslingeren, over de brutale opmerkingen die ze maken tegen alles en iedereen, over jongens die met hun scooter over de stoep rijden. Ook heeft de buurt genoeg van de marihuana-walm die permanent voor de winkel hangt.

Politie en medewerkers van de afdeling Toezicht&Handhaving van de gemeente kennen de groep, controleren regelmatig en constateren weliswaar lichte overtredingen, maar dat er sprake is van grote criminele activiteiten, nou nee. Dus op een stevig gesprek met de groep na gebeurt er niet zoveel. De buurtbewoners voelen zich niet serieus genomen en de klachten blijven binnen stromen, de klagers geven aan dat ze zich niet meer veilig voelen in hun eigen wijk. Als er dan ook nog een postbode wordt bedreigd en een van de jongens zijn tas met brieven in de fik steekt, zijn de rapen gaar.

Het Veiligheidshuis volgde via de politiemeldingen de jeugdgroep. Na de bedreiging wordt de groep geprioriteerd voor de groepsaanpak.

Als eerste wordt Jongerenwerk ingeschakeld om contact te leggen met de groep en de groepsleden in kaart te brengen: wie zijn de aanstichters, wie zijn de meelopers, tegen wie moet er onmiddellijk worden opgetreden. Op basis van deze gegevens roept het Veiligheidshuis voor 3 jongeren de betrokken zorginstanties en justitie bij elkaar en samen stellen ze per jongere een individueel plan van aanpak op. De plannen zijn gericht op scholing en werk, in combinatie met een stok achter de deur door een strafadvies richting OM, met daarin een voorwaardelijke straf in combinatie met Reclasseringstoezicht.

De aanpak slaat goed aan. Na een half jaar volgt de grootste raddraaier een schildersopleiding. De tweede jongen is met extra ondersteuning terug naar zijn MBO-opleiding, waar hij eerder om vage redenen was afgehaakt. De derde jongen heeft een baan gevonden in een autosloperij, waar hij het zeer naar zijn zin heeft.

De jongens ontmoeten elkaar nog wel in de wijk, maar niet meer voor de deur van de supermarkt en zeker niet dagelijks, daar hebben ze het inmiddels veel te druk voor. Het Veiligheidshuis houdt nog steeds de vinger aan de pols bij de groep en Jongerenwerk begeleidt samen met de Reclassering nog steeds actief een paar van de jongens. Incidenten met de buurt zijn er de afgelopen maanden niet meer geweest.

Het wetenschappelijk lange termijnonderzoek, dat in de periode 2007-2010 door Dr. Peter Ph. Nelissen in de zes Limburgse Veiligheidshuizen is uitgevoerd, heeft geresulteerd in zijn rapport 'Vastpakken en niet meer loslaten'.²

Nelissen stelt in zijn rapport:

*"Zet men de maatschappelijke kosten van de criminaliteit die wordt voorkómen door het Veiligheidshuis af tegen de investeringen in het Veiligheidshuis, dan resulteert een positieve kosten-batenratio. **Elke euro die wordt geïnvesteerd in de aanpak van zeer actieve veelplegers, betaalt zich terug in een kostenbesparing voor de maatschappij van ruim 3 euro.**"*

Aanscherping en borging van aanpakken

Het Veiligheidshuis kent diverse soorten aanpakken en werkwijzen. Afhankelijk van de noodzaak in een casus wordt de mate van ondersteuning van de samenwerking tussen organisaties, en de regievoering op die samenwerking intensiever door het Veiligheidshuis ingezet. Het spectrum loopt van overleggen waar in een korte tijd voor meerdere casussen eenvoudige samenwerkingsafspraken worden gemaakt tot overleggen waarin een integraal persoonsgericht plan van aanpak op alle leefgebieden voor een cliënt of een systeem gedurende een langere tijd onderwerp van gesprek is.

² Vastpakken en niet meer loslaten. Een onderzoek naar de werkwijze en effectiviteit van zes Limburgse veiligheidshuizen, P. PH. Nelissen, juni 2010

Het onderzoek richtte zich op het effect van de aanpak van in het Veiligheidshuis geprioriteerde personen vanuit de doelgroepen volwassen en jeugdige veelplegers, plegers huiselijk geweld en overlastplegers. Het onderzoek is gericht geweest op de zogenaamde Integrale Aanpak, de zwaarste en meest integrale aanpak die het Veiligheidshuis kent.

De belangrijkste criteria om in aanmerking te komen voor de integrale persoonsgerichte aanpak op alle leefgebieden zijn:

1. Er is sprake van overlast, criminaliteit of maatschappelijke uitval.
2. Er is sprake van complexe problemen op meerdere leefgebieden én van stagnatie in de samenwerking tussen partners.
3. Regie door het veiligheidshuis is noodzakelijk

De casussen waarin alleen sprake is van overlast, criminaliteit of maatschappelijke uitval worden geagendeerd voor een overleg waarin slechts eenvoudige samenwerkingsafspraken worden gemaakt.

2010 is ook het jaar waarin is gestart met het opzetten van het bedrijfsbureau, dat uiteindelijk centraal de intake van de melding organiseert en alle processen gaat ondersteunen.

Het borgen van aanpakken houdt ook in dat werkwijzen worden vergeleken en best practices worden ingevoerd. Het Veiligheidshuis Maastricht heeft in 2010 meegewerkt aan diverse provinciale en landelijke projecten, zoals de landelijke projecten Professionele Standaarden, de ontwikkeling van het landelijk systeem GCOS (Generiek Casusoverleg-Ondersteunend Systeem) en de provinciale doorontwikkeling van de Integrale Aanpak, neergelegd in de provinciale leidraad voor het werkproces.

Doorontwikkeling en samenwerking

In 2010 heeft de gemeente Maastricht het onderbrengen van de Casusaanpak Multiproblematiek in het Veiligheidshuis en de samenwerking met het Centrum Jeugd en Gezin georganiseerd.

Eind 2010 heeft de gemeente Maastricht de opdracht gegeven te onderzoeken hoe het Veiligheidshuis intensiever kan samenwerken met andere projecten op het gebied van veiligheid en leefbaarheid: het Bureau Buurtgericht Werken en de Veilige Buurten Aanpak. Medio 2011 is dit onderzoek in volle gang.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	7
2.	Organisatie	7
3.	Werkwijze	10
4.	Resultaten en effecten	12
5.	Ontwikkelingen & speerpunten	22
Bijlagen		
1.	Opschalingsmodel	25
2.	Samenwerkingspartners	26
3.	2010 in één oogopslag	27

Inleiding

In het hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de wijze waarop het Veiligheidshuis is georganiseerd en gefinancierd.

In hoofdstuk 3 is er aandacht voor de werkwijze van het Veiligheidshuis.

Hoofdstuk 4 presenteert de resultaten van het Veiligheidshuis en gaat in op de effecten van de veiligheids-huisaanpak.

De rapportage eindigt met een doorkijk naar de toekomst: ontwikkelingen en speerpunten.

In de jaarrapportage zijn een aantal geanonimiseerde casussen opgenomen.

De werkelijke effecten voor de cliënt, zijn omgeving, de partnerorganisaties en de maatschappij zijn namelijk lang niet altijd in cijfers te vangen. Een verhaal geeft soms beter de meerwaarde van de centrale regiefunctie van het Veiligheidshuis weer.

Organisatie

2010 Is het jaar waarin het Veiligheidshuis zich heeft doorontwikkeld door twee andere belangrijke projecten op het gebied van leefbaarheid (deels) onder te brengen in het huis: de Casusaanpak Multiproblematiek en het procesmanagement van het Centrum Jeugd en Gezin. Dit heeft een grote invloed gehad op het doel, het aantal medewerkers en de werkwijzen in het Veiligheidshuis.

Afhankelijk van de doelgroep werkt het Veiligheidshuis voor alle vier gemeenten te weten Eijsden-Margraten, Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul, of zuiver voor de gemeente Maastricht.

Ter bevordering van de veiligheid richt het Veiligheids-

Peter

De licht verstandelijk gehandicapte en aan harddrugs verslaafde Peter (27) zwerft al jaren over straat als hij voor de zoveelste keer wordt opgepakt voor diefstal en veroordeeld tot gevangenisstraf.

Peter is een actieve veelpleger, in de volksmond een draaideurcrimineel genoemd. Peter wordt eerst door het OM geprioriteerd voor een justitieel plan van aanpak en vervolgens door het Veiligheidshuis voor een integraal plan van aanpak.

Peter krijgt te horen dat hij twee keuzes heeft: ingaan op het aanbod van het Veiligheidshuis of niet. Als hij niet ingaat op het aanbod zal een ISD-maatregel³ tot de consequenties behoren. Peter verdwijnt dan maximaal twee jaar in de cel zodat hij geen nieuwe delicten meer kan plegen. Peter zegt toe mee te werken. De eerste acties uit het plan zijn het regelen van een postadres en een uitkering door de Sociale Dienst.

Peter blijft ondertussen in aanraking komen met de politie. En dan gooit hij de kont tegen de krib en wil niet meer meewerken. Waarop de Rechtbank het verzoek van het OM om een ISD-maatregel inwilligt.

Tijdens de maatregel wordt Peter gevangen gezet. Gemotiveerd om een verslavings-behandeling te ondergaan, begint hij aan de behandeling, blijkt bij een urinecontrole dat hij toch drugs blijft gebruiken en wordt hij daarom terug geplaatst naar de gevangenis.

Gedurende zijn detentie gaat het Veiligheidshuis opnieuw met Peter – maar tevergeefs - rond de tafel om hem te motiveren voor opname in de verslavingskliniek. Peter maakt zich wel zorgen om zijn gebrek aan geld, waarop bewindvoering wordt voorgesteld en door Peter geaccepteerd. Dit bleek de start voor verbetering.

Als Peter op vrije voeten komt start hij met een leer/werktraject, besluit uit Maastricht te verhuizen om te voorkomen dat hij opnieuw hard drugs gaat gebruiken, vindt zelf een kamer in Kerkrade, waar hij het zeer naar zijn zin heeft. Voor het eerst in zijn leven heeft hij iets voor hemzelf en dat is hem veel waard!

Het was een lange weg en niet zonder hobbels. Helemaal perfect gaat het op dit moment nog niet. Justitiële Verslavingszorg houdt toezicht op Peter, maar dat contact verloopt moeizaam. Peter blijft zo nu en dan soft drugs gebruiken. Ook heeft Peter moeite om in zijn nieuwe woonplaats een nieuw sociaal netwerk op te bouwen, maar hij heeft al een paar mensen om zich heen verzameld die in de gaten houden hoe het met hem gaat en zorgen dat hij niet opnieuw in de fout gaat. Het Veiligheidshuis houdt op de achtergrond nog steeds de vinger aan de pols.

Totale duur van het traject tot nu toe? 3,5 jaar.
Vastpakken en niet meer loslaten, totdat

3. Met een ISD-maatregel kunnen actieve, meerderjarige veelplegers voor maximaal 2 jaar worden vastgehouden. Zeer actieve veelplegers zijn wat in de volksmond draaideurcriminel genoemd. Door hen lang op te sluiten wordt het hen feitelijk onmogelijk gemaakt om weer delicten te plegen. De ISD-maatregel kan niet naast een straf worden opgelegd.

huis zich voor alle gemeenten op de doelgroepen meerderjarige en minderjarige veelplegers en plegers van huiselijk geweld en hun gezinnen.

Ter bevordering van de veiligheid en leefbaarheid richt het Veiligheidshuis zich daarnaast voor de gemeente Maastricht op de doelgroepen:

- meerderjarige en minderjarige ex-gedetineerden
- risicojeugd
- harde kern jongeren
- personen en gezinnen met complexe meervoudige problematiek
- OGGZ⁴ (Openbare Geestelijke Gezondheidszorg)

Vanaf 2009 werkt het Veiligheidshuis voor de gemeente Maastricht samen met de Casusaanpak Multiproblematiek, het Centrum voor Jeugd en Gezin en het Flexteam⁵, waardoor onnodige overlap en daarmee samenhangend gebrek aan efficiëntie en effectiviteit wordt voorkomen. In 2010 is de samenwerking tussen de projecten van verschillende herkomst geïntensiveerd om te komen tot werkwijzen die op elkaar zijn afgestemd.

Aansturing en facilitering van de samenwerking

In de aansturing van het Veiligheidshuis is in 2010 weinig veranderd. De structuur van aansturing op bestuurlijk, beleidsmatig en operationeel niveau is nog steeds van kracht:

- Op het gebied van veiligheid vindt in het districtelijk veiligheidsbestuur en het regionaal veiligheidsbestuur strategische afstemming plaats tussen de regisserende kernpartners.
 - In het Arrondissementaal Justitieel Beraad (AJB) vindt strategische afstemming plaats tussen de deelnemende partners in de justitieketen.
 - Op het gebied van leefbaarheid en maatschappelijke uitval in Maastricht vindt in het Strategisch Overleg Maatschappelijke Ondersteuning (SOMO) strategische afstemming plaats tussen de deelnemende partners in de brede zorg- en welzijnsketen.
- De kracht van het Veiligheidshuis ontstaat doordat de samenwerkende partnerorganisaties informatie, producten, mensen en middelen samenbrengen, waarbij ieders inbreng van even groot belang is. Partners beseffen elkaar nodig te hebben en zijn bereid samen tot het uiterste te gaan vanuit een gedeelde visie.

Medewerkers vertegenwoordigen hun organisatie op één of meerdere momenten of dagdelen in het Veiligheidshuis. Een vast aantal medewerkers voeren werkzaamheden uit namens alle partners: 4 secretariaatsmedewerkers, 8 procesmanagers, 1 coördinator nazorg ex-gedetineerden en 1 manager Veiligheidshuis.

⁴ De OGGZ doelgroep bestaat uit zorgwekkende zorgmijders, dak- en thuislozen en verslaafden.

⁵ Het Flexteam pakt in Maastricht panden aan, waarbij sprake is van dealen, ernstige vervuiling, ongedierte en/ of geluidsoverlast.

Financiering

Gedurende de pilotfase (2007 – 2011) wordt het Veiligheidshuis gefinancierd vanuit diverse geldelijke stromen. Het Rijk subsidieert vanuit de stromen 'Veiligheid en Leefbaarheid' en 'Monfrance', door tussenkomst van de gemeente Maastricht, een deel van de directe meerkosten om de netwerkorganisatie op coördinatieniveau te bemensen, huisvesten en faciliteren. De gemeente Maastricht draagt bij ten behoeve van procesmanagement multiproblematiek en Centrum Jeugd en Gezin en de resterende facilitaire zaken.

Justitie draagt eveneens bij; met deze gelden zijn tot en met 2010 de personele meerkosten in de justitieketen voldaan.

De provincie Limburg heeft een projectsubsidie ter beschikking gesteld. Met deze subsidie worden provinciebreed veiligheidshuis overstijgende uitgaven gedekt zoals de inzet van de provinciale programmamanager, communicatie-instrumenten en deskundigheids-bevordering. Deze middelen zijn niet opgenomen in onderstaand overzicht.

Het totaal aan financiële middelen is zeker gesteld tot en met 2011. Gezien de ontwikkelingen in het huidige regeerakkoord, waarin ondanks het feit dat de landelijke doorontwikkeling van de Veiligheidshuizen expliciet is opgenomen, wordt verwacht dat er na 2011 geen Rijksmiddelen beschikbaar zullen zijn. De gemeente Maastricht heeft zich voor de kosten van de Casusaanpak Multiproblematiek en een deel van de facilitaire kosten tot en met 2014 verplicht. Gezien de bezuinigingen is voorsnog onduidelijk wat de omvang van de totale financiële middelen zal zijn na 2011.

Investerings van partners zijn in deze begroting buiten beschouwing gelaten. Partners investeren in de netwerkorganisatie door de inzet van reguliere menskracht, middelen (diensten en producten) en informatie.

GLOBAL OVERZICHT 2010

Inkomsten		UITGAVEN	
Rijks gelden V & L en Monfrance Inclusief extra middelen Nazorg ex-gedetineerden	€ 800.000	Huisvesting en apparaatskosten	€ 325.000
Gemeente Maastricht	€450.000	Personeel	€ 925.000
Totaal	€ 1.250.000	Totaal	€ 1.250.000

Werkwijze

In de werkwijze van het Veiligheidshuis Maastricht zijn er in 2010 nauwelijks veranderingen aangebracht. Het hoofdproces van het Veiligheidshuis – de integrale aanpak – is nog steeds ongewijzigd, al heeft er wel kwalitatieve doorontwikkeling op de aanpak plaats gevonden. In 2010 is in samenwerking met de andere Limburgse Veiligheidshuizen een start gemaakt met het opstellen van een gezamenlijke leidraad voor dit werkproces. Daarnaast heeft de samenwerking met de Casusaanpak Multiproblematiek de samenwerking tussen partners versterkt.

De partners in het Veiligheidshuis zijn voornamelijk afkomstig uit de gemeentelijke, zorg- en justitieketen, maar er zijn ook dienstverlenende partners zoals woningcoöperaties, kredietbank en schuldhulpverlening bij het Veiligheidshuis betrokken.

Partners brengen hun menskracht, kennis, ervaring, informatie, producten en diensten in en zetten dit onder regie van het Veiligheidshuis gecoördineerd in op cliëntniveau. Waar nodig passen zij hun producten en diensten aan om voor de cliënt het noodzakelijk maatwerk te bereiken.

Het Veiligheidshuis zet afhankelijk van de noodzaak verschillende werkwijzen in. Hierbij wordt gedifferentieerd op de mate van facilitering en regievoering door het Veiligheidshuis en de mate van samenwerking tussen organisaties vanuit justitie, hulpverlening, dienstverlening en gemeenten.

Het meest intensieve samenwerkingsproces van het Veiligheidshuis is de integrale persoons- of systeemgerichte aanpak voor alle doelgroepen (IA). Onder regie van een procesmanager wordt ingezet op de uitvoering van een plan met drang- en dwangcomponenten, die beschikbaar zijn bij de partners. Dit kan justitieel van aard zijn, maar ook mogelijkheden bij gemeentelijke en zorgpartners worden benut. Deze persoonsgerichte of systeemgerichte aanpak wordt ingezet als een persoon of systeem na aanmelding door een netwerkpartner wordt geprioriteerd. Prioritering vindt plaats als er sprake is van een combinatie van criteria:

1. Er is sprake van criminaliteit, overlast of maatschappelijke uitval.
2. Er is sprake van complexe problematiek op meerdere leefgebieden én stagnatie van het hulpverleningsproces.
3. Regievoering door het veiligheidshuis is noodzakelijk

Een procesmanager van het Veiligheidshuis neemt dan de regie over de casus op zich. Uitgangspunt hierbij is: vastpakken en niet meer loslaten totdat de cliënt of het systeem hun leven zodanig op de rails hebben dat regie op het proces met de betrokken netwerkpartners niet meer nodig is. Dit is over het algemeen een intensief en langdurig proces, waarbij sprake kan zijn van (tijdelijke) terugval, maar ook dan geldt het uitgangspunt “vastpakken en niet meer loslaten totdat ...”.

Naast dit intensieve proces zijn er nog een aantal andere processen die het Veilighuishuis faciliteert en waar een procesmanager of een parketsecretaris van het Openbaar Ministerie, alhoewel in mindere mate dan bij de integrale aanpak, regie op voert. Dit kan een proces zijn binnen één keten (zorg of justitie) of tussen de ketens.

Overzicht inzet per doelgroep

Doelgroep	Instrumenten	Inzet gericht op
Jeugd	JCO jeugd	Voorkomen herhaling criminaliteit of schooluitval door justitiële afdoening strafzaak
	JPP (per maart 2011 opgegaan in NWO risicojeugd, CJG Maastricht)	Voorkomen (herhaling) overlast of maatschappelijke uitval door toeleiding naar (gecoördineerde) vrijwillige hulpverlening
	JIT	In beeld brengen en houden van jeugdgroepen om operationele regie te kunnen voeren op plotseling opkomende onacceptabele jeugdoverlast vanuit groepen
	Verwijsindex jeugd	Digitaal samenbrengen van partners rondom een zorgwekkende jeugdige
Veelplegers	JCO minderjarige en JCO meerderjarige veelplegers	Voorkomen herhaling veelvuldig gepleegde criminaliteit door justitiële afdoening strafzaken
Huiselijk Geweld	JCO HG	Voorkomen herhaling HG en schade hierdoor bij aanwezige kinderen door gecoördineerde justitiële afdoening strafzaken
	NWO HG	Voorkomen herhaling HG en schade bij kinderen door toeleiding naar (gecoördineerde) vrijwillige hulpverlening voor alle partijen
	ZCO HG	Voorkomen herhaling HG en schade bij kinderen door het in beeld houden van zorgwekkende gezinnen en het inzetten van hulpverlening, al dan niet door dwang en drang
	Tijdelijk Huisverbod	Voorkomen dreiging HG door het creëren van rust en het direct starten van hulpverlening
Multiproblematiek	NWO stadsdelen Maastricht	Voorkoming verergering maatschappelijke uitval door vroegsignalering en snelle inzet van hulpverlening
Ex-gedetineerden	Trajectberaad (tot 18 jaar), Nazorgoverleg ex-gedetineerden (vanaf 18)	Voorkomen herhaling criminaliteit door een voorbereide terugkeer in de samenleving voor ex-gedetineerden en personen met een justitiële maatregel.

Gebouwde afkortingen:

HG	Huiselijk Geweld
JCO	Justitieel CasusOverleg
JIT	JeugdInterventieTeam
JPP	Jeugd PreventiePlatform
NWO	Netwerkoverleg
ZCO	ZorgCasusOverleg

De vermelde instrumenten worden gebruikt naast de Integrale Aanpak die ingezet kan worden voor alle doelgroepen, echter niet altijd voor alle gemeenten. Elk instrument heeft in een bepaalde mate elementen van coördinatie en planmatigheid in zich.

Resultaten en effecten

Fatma

De Turkse weduwe Fatma (68) woont met haar twee zonen, Osman (31) en Yusuf (23), in een wijk van Maastricht. De broers terroriseren al jaren de buurt. Het regent klachten over dealen, bedreigingen, vernielingen, diefstal en brandstichting. Yusuf mishandelt ook zijn moeder Fatma, maar Fatma is heel lang veel te bang om naar de politie te gaan.

Hulpverlenende instanties hebben al vaker geprobeerd om een voet tussen deur te krijgen. Heel even is er hoop als het maatschappelijk werk in het gezondheidscentrum op het verzoek van het Veiligheidshuis contact met Fatma krijgt. Maar Fatma trekt zich opnieuw terug. Als Yusuf, die verslaafd is aan harddrugs, op een dag niet snel genoeg geld van zijn moeder krijgt, mishandelt hij haar opnieuw. Maar dit keer is er een getuige die naar de politie gaat. Yusuf krijgt een tijdelijk huisverbod opgelegd, waarbij het Veiligheidshuis de regie heeft op het inzetten van hulpverlening.

Dit is het begin van een periode waarin Fatma gemotiveerd wordt voor hulpverlening. Lang tevergeefs, want Fatma is nog steeds erg bang voor haar inwonende zoon, die zelf geheel niet open staat voor hulp, ook niet door een huisverbod.

Bij een nieuw incident thuis wordt Yusuf door de politie opgepakt en moet hij minstens 14 dagen blijven zitten in afwachting van het vervolg. Overleg tussen OM, Reclasseering en een procesmanager van het Veiligheidshuis leiden tot rapportages van Reclasseering en Veiligheidshuis aan OM en Rechtbank, die beslist dat Yusuf psychisch moet worden onderzocht.

Ondertussen wordt het gezinsplan van aanpak opgesteld. Het plan richt zich zowel op het stoppen van het huiselijk geweld als op het stoppen van de overlast in de buurt.

Dit hoofdstuk gaat in op de resultaten en effecten van het Veiligheidshuis. Achtereenvolgens worden de cijfers 2010 gegeven over:

1. De ontvangst van meldingen bij het Veiligheidshuis.
2. De vervolgacties op deze meldingen.
3. Het aantal cliënten met een traject / plan binnen het Veiligheidshuis aan de hand van de verschillende doelgroepen en de verschillende processen in het Veiligheidshuis.
4. De resultaten van de tijdelijke huisverboden.
5. De resultaten van de Verwijsindex Risicojeugd Maastricht-Heuvelland.

Meldingen

Afhankelijk van de doelgroep ontvangt het Veiligheidshuis

1. mutaties van politie: de dagelijkse politiemutaties uit het bedrijfsprocessensysteem van de politie (BVH/BPS) die betrekking hebben op de doelgroepen jeugdigen (niet strafrechtelijk van aard), veelplegers en huiselijk geweld.
2. meldingen van medewerkers van partnerorganisaties die een casus voorleggen aan het Veiligheidshuis.
3. meldingen van het gevangeniswezen over personen die in detentie gaan of zitten.

Voor het leesgemak wordt hierna ongeacht de herkomst de algemene benaming 'melding' aangehouden.

Tabel 1: **meldingen en aantal gemelde (unieke) personen** binnen het Veiligheidshuis, jaar 2010, bron: registratiesysteem Veiligheidshuis.

	Aantal 2010	% van totaal
Mutaties politie*	3366	87%
Meldingen partners	209	5%
Meldingen DPAN (nazorg ex-gedetineerden)	294	8%
Totaal meldingen/mutaties	3869	100%
Totaal aantal personen	5736	100%
Aantal unieke personen uit meldingen/mutaties**	3377	59%

* Meldingen politie: bij Huiselijk Geweld zijn alleen de plegers meegeteld in de uniek personen. Bij het totale aantal personen zijn zowel plegers als slachtoffers meegeteld.

** Aantal unieke personen: van de meldingen door partners is het aantal unieke personen niet geregistreerd en is van 1 persoon per aanmelding uitgegaan. Het aantal unieke personen is in de praktijk dus hoger.

Bij Huiselijk Geweld komen in een aantal gevallen plegger en slachtoffer in wisselende rol voor. Bij de telling van de unieke personen is er voor gekozen om alle unieke plegers te tellen, ongeacht of zij in een andere melding als slachtoffer staan vermeld.

Bij Jeugd is het aantal unieke personen apart geteld voor Maastricht en voor Heuvelland. Sommige jeugdigen komen in meldingen van zowel Maastricht als in Heuvelland voor, waardoor het totaal aantal unieke jeugdige personen van Maastricht en Heuvelland tezamen lager ligt.

Tabel 2: **meldingen per doelgroep** per gemeente, jaar 2010, bron: registratiesysteem Veiligheidshuis.

Doelgroep Veiligheidshuis	Gemeente					Totaal 2010
	Maastricht	Margraten	Meerssen	Eijsden	Valkenburg	
Volwassen veelplegers	362	1	12	6	13	394
Jeugd	1748	214	236	95	119	2412
Huiselijk geweld	463	11	27	17	42	560
Volwassen ex-gedetineerden	399					399
Multiproblematiek	209					209
Totaal	3181	226	275	118	174	3974

Veelplegers, jeugd en huiselijk geweld: cijfers gebaseerd op pleegplaats; huiselijk geweld inclusief huisverboden

Tabel 3: PGA meldingen per stadsdeel gemeente Maastricht, jaar 2010, bron: registratiesysteem Veiligheidshuis.

Stadsdeel	Aantal meldingen
Noord-West	63
Noord-Oost	40
Zuid-Oost (oktober t/m december)	20
Zuid-West en Centrum (incl. OGGZ)	86
Totaal	209

In 2010 is een toename van casussen multiproblematiek gesignaleerd, waarbij sprake was van stagnatie in de hulpverlening. Ook worden de meldingen steeds complexer en er zijn steeds vaker kinderen bij betrokken.

Bij de meldingen was er vrijwel altijd sprake van ernstige problemen op de leefgebieden wonen en financiën: 90% van deze cliënten van het Veiligheidshuis heeft grote schulden.

Eind 2011 wordt het project Casusaanpak Multiproblematiek geëvalueerd. Bovenstaande punten en mogelijke oorzaken worden hierin meegenomen.

Veel voorkomende meldingen

Bij de politiemeldingen over jeugdigen (niet strafrechtelijk van aard) blijkt dat 20% (538 meldingen) van de meldingen uit Maastricht en 48% (630 meldingen) van de meldingen uit de Heuvellandgemeenten in dit district te gaan over hinderlijk gedrag en overlast. Hierbij wordt opgemerkt dat dit lang niet altijd overlastgevend gedrag betreft. Jeugdigen worden door de politie nauwlettend in de gaten gehouden en aangesproken om erger te voorkomen; deze acties worden altijd in het politieregistratiesysteem vermeld.

In Maastricht komt als tweede criminaliteit (9%, 198 meldingen) en in de Heuvellandgemeenten vermissing (10%, 136 meldingen) voor. Daarnaast komen meldingen over opvoedingsproblematiek vaker voor.

Bij de politiemeldingen over Huiselijk Geweld blijkt het geweld in 38% (189 meldingen) gericht te zijn tegen de vrouwelijke ex-partner en in 36% (180 meldingen) tegen de vrouwelijke partner. In bijna driekwart van het gemelde geweld (74%) betreft het geweld tegen vrouwen. Geweld gericht tegen mannelijke (ex-)partners wordt zelden gemeld, alhoewel uit onderzoek is gebleken dat dit geweld wel degelijk voorkomt. Geweld gericht tegen ouders komt na het geweld gericht op vrouwen het meeste voor (14%, 70 meldingen). Dit soort meldingen komen steeds vaker voor.

Vervolgacties

Alle ontvangen meldingen worden beoordeeld en geregistreerd. Afhankelijk van de soort melding verzorgt een secretariaatsmedewerker of procesmanager bij iedere melding het juiste label en dat de melding naar de partners gaat die erbij betrokken zijn of moeten worden, naar het relevante (casus)overleg gaat of naar de aan de cliënt gekoppelde procesmanager wordt doorspeeld. De soort opvolging is afhankelijk van de problematiek, de voorgeschiedenis van de cliënt en of er al eerder een traject of plan is gestart of gestart moet worden.

Tabel 4: **Soort vervolgacties op de meldingen** binnen het Veiligheidshuis, jaar 2010, bron: registratiesysteem Veiligheidshuis en registratiesysteem Openbaar Ministerie.

	Jeugd	Veelplegers	Huiselijk geweld	Volwassen ex-gedetineerden	Multi-problematiek	Totaal	% van totaal
Ter opvolging door partnerorganisatie(s)	1947	394	304	35	85	2765	76%
Zorgcasusoverleg	89	n.v.t.	30	43	n.v.t.	162	5%
Justitieel casusoverleg	278	n.v.t.	153	n.b.	n.v.t.	431	12%
Justitieel casusoverleg Veelplegers	9	63	n.v.t.	26	n.v.t.	98	2%
Integrale aanpak	23	25	1	12	106	167	5%
Totaal vervolgacties	2346	482	488	116	191	3623	100%

Veelplegers: enkel politie meldingen worden ontvangen over veelplegers welke in het netwerk van het veiligheidshuis geprioriteerd zijn. Elke melding wordt vertaald naar eventuele gevolgen voor het lopende plan van aanpak.

Bij de andere doelgroepen vindt er geen pre selectie plaats maar komen alle meldingen binnen bij het veiligheidshuis om voor 100% gescreend te worden op de noodzaak tot eventuele vervolgactie.

Volwassen ex-gedetineerden, opvolging door partnerorganisaties door Serviceportal Ex-gedetineerden Met Zorgcasusoverleg wordt bij de doelgroep jeugd in 2010 bedoeld het JPP.

Onder de doelgroep jeugd verstaan we in deze tabel: Minderjarige meer- en veelplegers, Nazorg minderjarige ex-gedetineerden, aanpak overlastgroepen en sluitende aanpak CJG

In 2010 zijn bij de doelgroep jeugd vanuit het JPP 21 casussen opgeschaald naar de procesmanager. In deze casussen heeft de procesmanager een zgn. "vliegwielfunctie" bekleed en binnen 3 gesprekken de casus weer teruggeschaald naar de ketenpartners. Deze casussen vallen niet onder de integrale aanpak.

Tabel 5: **Soort vervolgacties op de meldingen** Casusaanpak Multiproblematiek Maastricht, jaar 2010, bron: registratiesysteem Veiligheidshuis.

Stadsdeel	Doorgestroomd naar PGA	Afgehandeld door partners
Noord-West	25	38
Noord-Oost	6	34
Zuid-Oost	7	13
Zuid-West en Centrum (incl OGGZ)	24	18
Totaal	62	103

Aanpakken en trajecten binnen het Veiligheidshuis

De belangrijkste taak van het Veiligheidshuis is het in beweging brengen van processen die stagneren. Het Veiligheidshuis voert regie over het proces, kiest positie, drukt door waar nodig, bepaalt de koers. Belangrijk daarbij is het kweken van motivatie bij de cliënt. Dat bereikt het Veiligheidshuis door de cliënt vanaf het begin intensief te betrekken bij het maken van het plan van aanpak: het casuoverleg waar de cliënt bij zit is doorgaans het meest effectief en efficiënt.

Jeffrey

Jeffrey (26) heeft een tijd in het buitenland in detentie gezeten en de laatste paar maanden in Nederland. Hij is niet eerder met justitie in aanraking geweest en komt oorspronkelijk uit Afrika. Jeffrey heeft inmiddels de Nederlandse nationaliteit en heeft de Internationale Schakelklas gevolgd. Hij woonde voor zijn detentie op een kamer in Maastricht en had werk met behoud van zijn uitkering. Tijdens zijn detentie is hij al zijn persoonlijke bezittingen en administratie kwijt geraakt. Tegen het einde van zijn detentie wordt Jeffrey door het gevangeniswezen aangemeld bij de nazorg ex-gedetineerden van het Veiligheidshuis. Jeffrey blijkt na zijn detentie geen vooruitzicht te hebben op woonruimte, werk, inkomen en heeft geen zicht op schulden en tegoeden bij de Kredietbank. Na zijn detentie kan Jeffrey tijdelijk bij een vriend slapen. Er wordt voor hem een gesprek geregeld bij de Service Portal Gedetineerden, dat door een coördinator en vrijwilligers van Humanitas wordt gerund.

Jeffrey krijgt een vaste begeleider van de Service Portal. Hij wordt geholpen bij de inschrijving bij het Woningburo. Er wordt een afspraak geregeld met het Werkplein. De contacten met de Kredietbank worden hersteld. Er wordt bemiddeld bij het verkrijgen van verloren informatie bij bank en verzekering. Een nieuwe ziektekostenverzekering wordt afgesloten.

In de wekelijkse contacten tussen de coördinator nazorg en de vrijwilligers van Humanitas wordt de voortgang besproken. Tijdens de contacten met de vrijwilliger van Humanitas blijkt dat Jeffrey last heeft van zaken die hij heeft beleefd voordat hij naar Nederland kwam. Hij heeft hier last van bij het zoeken naar werk. De Service Portal bemiddelt voor gerichte zorg en behandeling van zijn trauma. Het gaat beter met Jeffrey. In deze periode krijgt hij een vriendin.

Na de gerichte zorg en behandeling staat hij meer open voor het zoeken naar gepast werk. Wat Jeffrey zelf wil sluit niet geheel aan bij zijn opleiding. Na een gesprek tussen hem, de vrijwilliger en de coördinator nazorg zoekt hij contact met de arbeidsbemiddeling in een wijk-servicepunt. Hij vindt hierdoor na enkele weken werk met vooruitzicht.

Tijdens het zoeken naar werk wordt ook op zijn andere problemen ingezet. Zijn financiële situatie verbetert uiteindelijk redelijk tot goed. Jeffrey is niet tevreden over zijn huisvesting, maar hij is niet dakloos. Hij zal daarvoor de reguliere weg moeten bewandelen en wachten totdat hij aan de beurt is.

Het contact en de begeleiding via de Service Portal heeft uiteindelijk ongeveer 14 maanden geduurd.

Tabel 6 zoomt in op het aantal cliënten dat een plan van aanpak heeft in het veiligheidshuis. Dit kan een justitieel plan zijn, een zorgplan of een combinatie van beide. In het laatste geval spreken we van een integraal plan.

Tabel 6: **cliënten die een traject volgen of plan van aanpak hebben in het Veiligheidshuis** naar doelgroep,

bronnen: registratiesysteem Veiligheidshuis en registratiesysteem Openbaar Ministerie.

Doelgroep Veiligheidshuis	Gemeente					Totaal 2010
	Maastricht	Margraten	Meerssen	Eijsden	Valkenburg	
Volwassen Veelplegers	25				1	26
Jeugd	8			1		9
Huiselijk geweld	89	1	2	4	2	98
Ex-gedetineerden	43					43
Multiproblematiek	125					125
Totaal	290	1	2	5	3	301

De in deze tabel genoemde aantallen zijn het aantal cliënten met een lopend plan van aanpak, ongeacht of de melding is ontvangen in 2010 of eerder. Huiselijk Geweld: inclusief huisverboden.

Tabel 7: **cliënten die een traject volgen of plan van aanpak hebben in de Casusaanpak Multiproblematiek Maastricht,**

bron: registratiesysteem Veiligheidshuis.

Stadsdeel	Aantal nieuwe plannen
Noord-West	25
Noord-Oost	19
Zuid-Oost (oktober t/m december)	14
Zuid-West en Centrum (incl. OGGZ)	48
Totaal	106

Tabel 7 bevat het aantal gestarte casussen Casusaanpak Multiproblematiek in 2010, opgepakt naar aanleiding van een aanmelding bij een procesmanager of bij het netwerkoverleg van het stadsdeel.

Om een indicatie te geven van de complexiteit en van het aantal betrokken personen bij dit aantal plannen is hierover in twee stadsdelen een aantal gegevens geteld. In Noord-West hebben de 25 plannen betrekking op 16 personen en 9 systemen met meerdere personen (volwassenen en kinderen). In Noord-Oost hebben de 19 plannen betrekking op 4 personen en 15 systemen met meerdere personen. In totaal zijn er in Noord-Oost 53 personen betrokken in 19 plannen.

Wet Tijdelijk Huisverbod

Tabel 8: **aantallen Wet Tijdelijke Huisverbod**, bron: registratiesysteem Veiligheidshuis, registratiesystemen gemeenten, registratiesysteem Openbaar Ministerie.

Omschrijving	Eijsden	Maastricht	Margraten	Meerssen	Valkenburg	Totaal district
Ingefulde Risico-inventarisaties (RIHG's) die niet hebben geleid tot een huisverbod	0	15	0	0	0	15
Opgelegde Huisverboden	3	34	1	2	1	41
Ingetrokken Huisverbod (alle tijdens de verlenging)	0	2	0	0	0	2
Verlengd Huisverbod	2	10	1	1	0	14
Aangevraagde voorlopige voorziening bij rechter	0	3	0	0	0	3
Ingesteld Hoger Beroep	0	8	1	0	0	9
Samenloop huisverbod - strafrecht *	2	28	1	2	1	34

* het aantal zaken waarin door slachtoffer aangifte is gedaan of waarin politie/OM besloten tot ambts-halve vervolging

De uitvoering van de Wet Tijdelijk Huisverbod is per 1 januari 2009 van start gegaan. De uitvoering van de Wet vindt gedeeltelijk plaats in het Veiligheidshuis. Net als bij de andere werkwijzen voert het Veiligheidshuis ook hierbij de regie op het proces. Tot nog toe zien we dat de Wet vooral wordt toegepast daar waar er ook sprake is van een strafrechtelijke insteek, ook wel genoemd de samenloop van strafrecht en bestuursrecht. De Wet is echter vooral ook bedoeld om preventief toe te passen.

Citaat uit een brief

Het citaat komt uit een brief van een gezin waarin een huisverbod aan vader was opgelegd, gedurende het huisverbod hulpverlening is gestart en het gezin door de casemanager een jaar lang is gevolgd.

“Ook wij hebben te maken gehad met huiselijk geweld. Een ingrijpende gebeurtenis. Vader kreeg een huisverbod, toen hij zich erbij neerlegde dat hij niet meer thuis mocht komen, toen stond alles stil. Wij hebben er veel uit geleerd. Je gaat een nieuwe start maken die je tot een goed einde moet brengen, dit gaat met vallen en opstaan. Het is zeer moeilijk geweest om alles onder ogen te zien, de leefwijze die we hadden. Zonder die hulp waren wij en het gezin in de vernieling gekomen. Gelukkig is het project huisverbod in het leven geroepen en zo kunnen veel gezinnen toch nog iets van het leven maken. Dit project mag nooit opgeheven worden, wij vinden dit zeer belangrijk voor de maatschappij. ”

In 2011 is de gezamenlijke uitvoering van deze wet in 2009 en 2010 door de betrokken partners in het district geëvalueerd⁹. De evaluatie heeft geleid tot een aantal verbeterpunten, die worden opgepakt door een projectgroep.

Verwijsindex Risicojeugd Maastricht- Heuvelland

Soms ondervindt een kind of jongere problemen tijdens het opgroeien. Dan kan het gebeuren dat meerdere organisaties tegelijkertijd betrokken zijn bij de hulp aan deze jeugdige. Het is belangrijk dat de organisaties dit van elkaar weten. Om de organisaties hierbij te helpen is er de verwijsindex Maastricht Heuvelland. De verwijsindex ondersteunt dat betrokken hulpverleners zo vroeg mogelijk met elkaar in contact komen. Hierdoor kan men hulp eerder, beter en efficiënter op elkaar afstemmen.

De verwijsindex is een digitaal hulpmiddel waarin professionals bij zorg hun naam en gegevens aan de GBA gegevens van een jongere tussen de 0 en 23 jaar koppelen.

Op het moment dat twee professionals over hetzelfde kind of dezelfde jongere een signaal in de verwijsindex afgeven, ontstaat een match. De verwijsindex Maastricht Heuvelland zorgt er dan voor, dat de organisaties met elkaar in contact worden gebracht om de hulp op elkaar af te stemmen. In overleg met de ouders en jongere (afhankelijk van de leeftijd) zetten de betrokken organisaties vervolgens gezamenlijk een passend en gecoördineerd hulptraject uit.

Indien er ergens in dit traject stagnatie optreedt, schakelt het systeem automatisch op naar de procesmanager zodat deze regie kan voeren op een eventuele stagnatie.

Zie onder kopje "samenwerkingspartners" op pagina 26 welke gemeenten en samenwerkingspartners aangesloten zijn bij de Verwijsindex Risicojeugd Maastricht-Heuvelland

⁹ Evaluatie Wet tijdelijk huisverbod District Maastricht – Heuvelland 2009-2010, februari 2011, Joldy de Caluwe (gemeente Maastricht) en Vera van Kuler (Veiligheidshuis)

Het gezin Trafo

Het gezin Trafo (vader, moeder, drie kinderen) woont in een huurwoning van een woningcorporatie. Er zijn problemen op meerdere leefgebieden: verslavingsprobleem van vader, financiële problemen, problemen in de buurt. Een huurachterstand is aan het ontstaan.

Uiteindelijk is deze huur achterstand zo groot, en volgens de woningcorporatie zonder kans op een goede afbetalingsregeling, dat de corporatie besluit om een huisuitzettingsprocedure te starten bij de rechtbank. Met succes, want het gezin wordt uitgezet en er wordt een woonblokkade opgelegd. De huurachterstand is inmiddels, met alle bijkomende kosten, opgelopen tot ongeveer 6000,-. De advocaat van het gezin tekent hoger beroep aan tegen de huisuitzetting.

Het gezin vindt onderdak bij Impuls en woont daar een langere periode naar tevredenheid. Er zijn geen klachten van welke aard dan ook. Het gezin houdt zich hier aan de afspraken. Uiteindelijk verstrijkt de opvangtermijn en moeten ze bij Impuls vertrekken. De gezinsleden vinden onderdak bij familie. Vader is tijdelijk uit beeld; er is sprake van een mogelijke scheiding en later blijkt dat vader in detentie is. Het gezin wordt aangemeld bij het Veiligheidshuis.

De procesmanager van het Veiligheidshuis organiseert overleg met Sociale Zaken, Kredietbank Limburg, Maatschappelijk Werk, Bureau Jeugdzorg en de woningcorporatie. De corporatie sluit echter niet aan bij het overleg. Het hoger beroep is namelijk nog onder de rechter en communicatie verloopt dan alleen via de advocaat. In samenspraak stellen de organisaties een plan van aanpak op.

Zoals in het plan afgesproken overlegt de procesmanager met de woningcorporatie. Het aanbod om uit deze situatie te komen, dat door de corporatie ook al eerder aan het gezin en hun advocaat is gedaan: de helft van de huurschuld ineens afbetalen en een goede betalingsregeling treffen voor de rest van het openstaande bedrag. Daarna kan de woonblokkade worden opgeheven en het gezin aangemeld worden voor een MP- traject⁸.

De financiële situatie ziet er niet goed uit, aangezien mevrouw en de kinderen van een uitkering leven, vader tijdelijk uit beeld is en onduidelijk is hoe de relatie verder zal gaan. Een betaling inééns van €3000,- door dit gezin is niet mogelijk. Sociale zaken heeft geen mogelijkheden om een lening, voorschot of bijzondere bijstand te verstrekken voor het afbetalen van (huur)schulden. Voor de Kredietbank is de situatie niet stabiel genoeg om schuldhulpverlening te starten. Een jaar geleden is al een aanvraag afgewezen door de verslavingsproblematiek van vader. Er is dus sprake van een niet saneerbare schuld.

Vooralsnog hebben de partners van het veiligheidshuis geen oplossing voor het gezin. Het gezin kan niet aan huisvesting geholpen worden zolang er een woonblokkade is. En particulier huren is voor een gezin met dergelijke financiële problemen vrijwel onmogelijk.

Hieronder een overzicht van het aantal signalen en matches in 2010 opgesplitst per aangesloten gemeente.

Aantal signalen per gemeente:		Aantal matches per gemeente:	
Maastricht	480	Maastricht	123
Eijsden-Margraten	92	Eijsden-Margraten	5
Gulpen-Witterm	53	Gulpen-Witterm	7
Meerssen	87	Meerssen	16
Vaals	40	Vaals	10
Valkenburg	63	Valkenburg	10
Overige gemeentes*	67	Overige gemeentes*	23
Totaal	882	Totaal	194

* Een kind wordt gemeld in de woonplaats waar hij / zij volgens de GBA woonachtig is. Een professional kan zorgen hebben over een kind woonachtig in een andere regio en signaleren in de Verwijsindex Risicojeugd. Het signaal komt dan in beeld bij de gemeente waar het kind woonachtig is.

Effecten

Deze paragraaf gaat in op het effect van de aanpak in het Veiligheidshuis. Het is moeilijk om de aanpak in effecten te meten. Verhalen vertellen vaak meer dan cijfers. Zeker waar het gaat om een kwalitatieve, intensieve en vaak langdurige aanpak. Toch kunnen we er iets over zeggen. Daarvoor grijpen we terug op het wetenschappelijk onderzoek dat in de periode 2007-2010 door Dr. Peter Ph. Nelissen is gedaan in de zes Limburgse Veiligheidshuizen naar het effect van de aanpak van het Veiligheidshuis op geprioriteerde personen vanuit de doelgroepen volwassen en jeugdige veelplegers, plegers huiselijk geweld en overlastplegers. Het onderzoek van Nelissen is gericht geweest op de zogenaamde Integrale Aanpak, de zwaarste en meest integrale aanpak die het Veiligheidshuis kent. Het onderzoek heeft geresulteerd in het rapport "Vastpakken en niet meer loslaten".¹⁰ Nelissen stelt het volgende in zijn rapport: "Zet men de maatschappelijke kosten van de criminaliteit die wordt voorkomen door het Veiligheidshuis af tegen de investeringen in het Veiligheidshuis, dan resulteert een positieve kosten-batenratio.

Elke euro die wordt geïnvesteerd in de aanpak van zeer actieve veelplegers, betaalt zich terug in een kostenbesparing voor de maatschappij van ruim 3 euro."

¹⁰ Vastpakken en niet meer loslaten. Een onderzoek naar de werkwijze en effectiviteit van zes Limburgse veiligheidshuizen, P. PH. Nelissen, juni 2010

De inspanningen van het Veiligheidshuis moeten bijdragen aan de veiligheid in het politie district Maastricht. Het gaat enerzijds over de bereikte effecten bij de doelgroepen van het Veiligheidshuis: de vermindering van het aantal delicten dat cliënten plegen, nadat een persoonsgerichte aanpak van start is gegaan. Anderzijds gaat het om een maatschappelijk effect: vermindering van overlast, geweld, diefstal en maatschappelijke uitval.

Het effect dat de cliënten hebben van de aanpak van het Veiligheidshuis, zou ook binnen de maatschappij zichtbaar moeten zijn. Verwacht mag worden dat de veelvoorkomende criminaliteit, waar de burger het meest last van heeft, hierdoor vermindert. De politiecijfers over 2007 tot 2011 laten deze verwachting echter niet uitkomen. De veel voorkomende criminaliteit in zijn algemeenheid daalt nauwelijks en is de afgelopen jaren op onderdelen gestegen. Het belang van slim, gebiedsgericht selecteren van de juiste cliënten is daarom groot. Deze andere wijze van selecteren, los of naast de doelgroepenbenadering, is één van de uitdagingen van het veiligheidshuis voor de komende periode.

Ontwikkelingen en speerpunten

De verdere doorontwikkeling van het Veiligheidshuis Maastricht als netwerkorganisatie wordt bepaald door ontwikkelingen bij de rijksoverheid, gemeenten, justitie- en hulpverleningsorganisaties.

In 2011 worden deze ontwikkelingen op diverse fronten voor de komende jaren financieel duidelijk. Het kostenaspect gaat hierbij een grotere rol dan nu spelen in de samenwerking tussen organisaties en de organisatie van het Veiligheidshuis. Verwacht wordt dat de landelijke subsidie in 2012 gaat verdwijnen. Met name in de tweede helft van 2011 besteedt het Veiligheidshuis ruim aandacht aan de vraag in welke richting het Veiligheidshuis, de samenwerking en de werkwijze zich dient te ontwikkelen die recht doet aan het belang van inzetten op de vergroting van veiligheid en leefbaarheid aan de ene kant en de financiële haalbaarheid aan de andere kant.

De verdergaande bezuinigingen worden ook meer en meer gevoeld door de samenwerkingsorganisaties, waardoor zij zich soms genooddaakt voelen om zich terug te trekken op hun kerntaken. Het is zeker een uitdaging voor het samenwerkingsverband om passende oplossingen te vinden in het belang van de cliënten en hun omgeving.

Uiteraard zijn inhoudelijke overwegingen hierin richtinggevend, zoals de verandering in de focus van doelgroepen naar 'de cliënt in zijn omgeving' en daarmee de gebiedsgerichte samenwerking met andere partners.

Eind 2011 zal de hieruit voortvloeiende lange termijn visie voor een Regionaal Zorg- & Veiligheidshuis worden aangeboden aan de gemeenten in het district zodat kan worden bepaald op welke wijze het Veiligheidshuis vanaf 2012 organisatorisch wordt ingebed in de organisatiestructuur van de gemeente Maastricht.

In het Veiligheidshuis komen steeds meer doelgroepen en werkwijzen samen: de samenwerking met CJG en Casusaanpak Multiproblematiek zet zaken op de agenda die te maken hebben met opvoeden en maatschappelijke uitval. Werkwijzen worden geïntegreerd en op elkaar afgestemd. Deze ontwikkeling maakt het nodig dat de medewerkers van het Veiligheidshuis (bedrijfsbureau en procesmanagers) breder inzetbaar worden. Met deze ontwikkeling is in 2011 gestart.

Onderdeel van deze ontwikkeling is de start in maart 2011 van 'Centraal Aanmelden' bij het Veiligheidshuis voor medewerkers van alle organisaties. Eén voordeur voor alle werkwijzen in het Veiligheidshuis, gebaseerd op aanmeldingscriteria.

In de loop van de jaren zijn steeds meer organisaties aangesloten bij het Veiligheidshuis. Goede samenwerkings- en privacyconvenanten worden daarmee van steeds groter belang. In 2012 worden deze convenanten doorontwikkeld, op elkaar afgestemd en met alle betrokken organisaties ondertekend en vindt brede communicatie plaats.

Het Veiligheidshuis Maastricht is één van de vier landelijke leertuinen. Deze landelijke leertuinen hebben een voortrekkersrol in de landelijke doorontwikkeling van de veiligheidshuizen. Elke leertuin heeft een eigen thema waarvoor zij verantwoordelijkheid nemen. Voor Maastricht is dit het ontwikkelen van professionele standaarden.

Werkwijze

In het Veiligheidshuis en bij de individuele samenwerkingspartners wordt voortdurend gewerkt aan de evaluatie, verbetering en integratie van werkwijzen, en aan de verdere professionalisering van organisaties en medewerkers. Een opsomming van ontwikkelingen, rijp en groen:

- Centrum Jeugd en Gezin en Veiligheidshuis :
- Provinciebrede deskundigheidsbevordering van de procesmanagers van de Limburgse Veiligheidshuizen
- Samenwerking met sector Veiligheid gemeente Maastricht bij de uitvoering van de Pilot Bestuurlijke Informatievoorziening waarbij de burgemeester vooraf wordt geïnformeerd over de terugkeer van zedenden of geweldsdelinquenten in de gemeente, zodat op basis van een risico taxatie passende maatregelen genomen kunnen worden gericht op openbare orde, veiligheid en mogelijke maatschappelijke onrust.
- Evaluatie werkwijze Nazorg volwassen ex-gedetineerden
- Aanpakken zogenaamde hotspots overlast
- Opleiding casemanagers Wet Tijdelijk Huisverbod in systeemgericht werken

Koos

Koos (52) is de weg kwijt. Hij is een bekende figuur in de Maastrichtse binnenstad, waar hij in verwaarloosde staat de hele dag op straat rondbanjert en hardop hele discussies houdt met zichzelf. Als Koos een kwaai dag heeft, moeten de vrouwen het bezuren. Hij doet ze luidkeels allerlei schunnige voorstellen en als ze niet goed reageren scheldt hij ze de huid vol. Bij de hulpverlening staat Koos al jaren bekend als een geestelijk gestoorde patiënt, die door zijn drugsgebruik steeds zieker wordt. Hij slikt, spuit en snuift alles wat hij te pakken kan krijgen en door zijn eigen handeltje in drugs, zit hij nooit zonder. Koos woont min of meer bij het Leger des Heils. Hij maakt gebruik van het slaaphuis en, als het slecht weer is, van de dagopvang. Nu en dan laat hij zich overhalen tot opname in de psychiatrische kliniek van Mondriaan, maar dat verloopt doorgaans moeizaam vanwege zijn grensoverschrijdend gedrag naar vrouwelijke patiënten en verpleegkundigen. Het gaat van kwaad tot erger met Koos. Zijn verbale en fysieke agressie zorgt voor escalatie en er wordt meerdere keren aangifte gedaan bij de politie. Koos wordt opgepakt, geplaatst op een gesloten afdeling, zijn medicatie wordt opnieuw ingesteld. Helaas is Koos daar door zijn gedrag niet meer te handhaven. Mondriaan meldt Koos aan bij het Veiligheidshuis.

Een procesmanager van het Veiligheidshuis roept alle betrokken partners bij elkaar: reclassering, politie, OM, Mondriaan, Leger des Heils, NIFP en gevangenis De Geerhorst. Het team maakt onder regie van het Veiligheidshuis een plan van aanpak. Het is, gezien zijn diagnose, voor Koos én zijn omgeving het allerbeste is dat hij gedwongen wordt opgenomen in een psychiatrische instelling. Het duurt echter even voordat daar een plek vrij is. Tot die tijd wordt Koos de toegang tot de dagopvang ontzegd, zodat hij daar geen trammelant meer kan schoppen. De Reclassering neemt het casemanagement voor haar rekening. Koos wordt twee dagen later echter weer opgepakt door de politie. Hij is zo ernstig in de war dat de politie hem gelijk naar het PPC van Mondriaan brengt. Koos wordt opnieuw onderzocht, zijn diagnose aangescherpt en voorzien van een intensiever behandelplan. De netwerkpartners, waaronder het OM, besluiten onder regie van de procesmanager om een rechterlijke machtiging aan te vragen voor Koos, zodat hij per direct opgenomen kan worden op de gesloten afdeling van Mondriaan. Hiermee is een noodzakelijk gedwongen kader gekomen om voor Koos zorg op maat te kunnen leveren. En de overlast voor de omgeving van Koos is verleden tijd. Op den duur kunnen de partners van het Veiligheidshuis op zoek gaan naar een gestructureerde, prikkelarme, drugsvrije woonomgeving voor de lange termijn

Ontwikkelingen hulpverleningsaanbod

Naast ontwikkelingen in de samenwerking, doorontwikkeling van werkwijzen en professionalisering van betrokken medewerkers zijn ontwikkelingen in het hulpverleningsaanbod en de daarvoor beschikbare financiering van groot belang voor het slagen van de trajecten van cliënten.

Steeds vaker wordt gekort op de duur van indicatiestelling, financiering van hulpverlening en dienstverlening. Bij cliënten van het Veiligheidshuis komen dit soort ontwikkelingen samen, omdat zij hulp nodig hebben op meerdere leefgebieden. Zo heeft het overgrote deel grote financiële problemen terwijl het steeds moeilijker wordt om voor schuldsanering in aanmerking te komen.

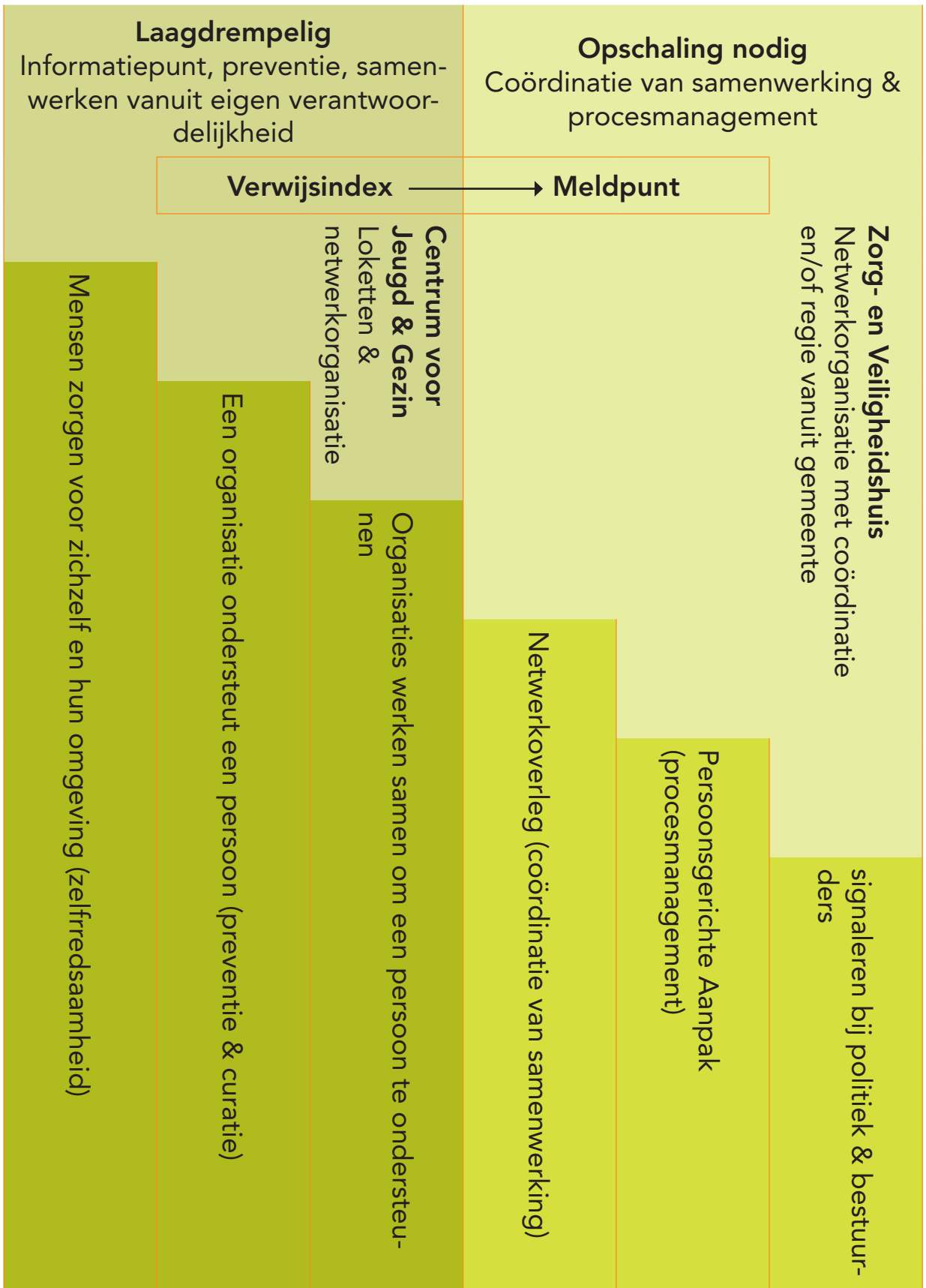
Veel cliënten gedragen zich zorgmijddend en moeten een beroep doen op de maatschappelijke opvang. De ervaringen van het Veiligheidshuis wijzen uit dat er een noodzaak is om (verder) te analyseren wat er voor deze groep mensen nodig is, wat er nu beschikbaar is en hoe deze opvang beter kan aansluiten op de vraag, waarbij differentiatie en kleinschaligheid sleutelwoorden lijken te zijn.

Speerpunten

1. Onderhouden van de samenwerking: een aanpak die stoelt op samenhang en samenwerking vraagt van de partners inlevingsvermogen in een gezamenlijk belang en gezamenlijk doel. Dat levert tijdens het proces de nodige dilemma's en spanningen op. Van het Veiligheidshuis vraagt dat gerichte inzet op het onderhoud van de relaties.
2. Doorontwikkeling van de organisatie: de bezuinigingen door het Rijk noodzaken het Veiligheidshuis kritisch te kijken naar de organisatie wat betreft taken en efficiency. In de loop van 2011 wordt in samenspraak met de partners de toekomstige organisatie vormgegeven.
3. In 2010 was de doorontwikkeling onder andere gericht op de combinatie van zorg en veiligheid, in 2011 en verder zal dat sterk gerelateerd moeten worden aan het plaatsen van de doelgroep / cliënt in zijn omgeving, de zogeheten gebiedsgerichte aanpak.

Bijlage 1:

Schematische weergave van het opschalingsmodel waarbij tevens in beeld is gebracht hoe de relatie met het Centrum voor Jeugd en Gezin wordt gelegd.

Samenwerkingspartners

In het onderstaand overzicht een opsomming van samenwerkingspartners. De opsomming is niet uitputtend. Indien een andere organisatie van belang is in een casus, wordt deze eveneens benaderd als partner.

Advies- en Meldpunt Kindermishandeling	Politie Limburg-Zuid
Bureau Jeugdzorg Limburg	Raad voor de Kinderbescherming
FPP De Horst	Radar
Gemeente Eijsden-Margraten	Reclassering Nederland
Gemeente Maastricht	RIAGG
Gemeente Meerssen	RIBW Heuvelland en Maasvallei
Gemeente Valkenburg	Slachtofferhulp Nederland
GGD Zuid-Limburg	Steunpunt Huiselijk Geweld
Halt Zuid-Limburg	Stichting Impuls
Humanitas	Stichting Wereldwijd
JJI Het Keerpunt	Trajekt
Justitiële Verslavingszorg	UWV
Kredietbank Limburg	Vrouwengezondheidscentrum
Leger des Heils	William Schrikker Stichting
MEE	Woningburo Maastricht
Mondriaan	Woningstichting Maasvallei
NIFP	Woningstichting Servatius
Openbaar Ministerie	Woonpunt Maastricht en Mergelland
OPDC	Xonar Jeugdhulpverlening
Penitentiaire Inrichtingen Zuid	Xonar Vrouwenopvang & Hulpverlening

Convenantpartners Verwijsindex Maastricht-Heuvelland 2010:

Gemeente Maastricht	Bureau Jeugdzorg
Gemeente Eijsden	Kinderopvang MIK
Gemeente Margraten	Stichting Jong Leren
Gemeente Gulpen-Wittem	Stichting Katholiek Onderwijs Mergelland
Gemeente Valkenburg aan de Geul	Stichting Mosa Lira
Gemeente Meerssen	ROC Leeuwenborgh Opleidingen
Gemeente Vaals	Steps Peuterspeelzalen
	Stichting Trajekt
Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs	Bureau Halt
GGD Zuid Limburg	Bureau Voortijdig School Verlaters gemeente
Groene Kruis Domicura	Maastricht
MEE Zuid-Limburg	Raad voor de Kinderbescherming
Stichting INNOVO	

2010 In één oogopslag

Totaal aantal meldingen	
Politiemeldingen doelgroepen	3366
Meldingen gevangeniswezen	294
Meldingen door individuele professionals	209
Totaal aantal betrokken personen	6239
Totaal aantal uniek personen	3377

Totaal aantal meldingen per doelgroep	
Veelplegers	394
Jeugd	2412
Huiselijk Geweld	560
Ex- gedetineerden	294
Maatschappelijke uitval	209
Totaal aantal meldingen per doelgroep	3869

Vervolgacties per doelgroep	
Veelplegers	482
Jeugd	2346
Huiselijk Geweld	488
Ex- gedetineerden	116
Maatschappelijke uitval	191
Totaal aantal vervolgacties per doelgroep	3609

Trajecten / plannen per doelgroep	
Veelplegers	25
Jeugd	23
Huiselijk Geweld	98
Ex-gedetineerden	43
Maatschappelijke uitval	125
Totaal aantal trajecten / plannen per doelgroep	300

Brusselsestraat 84 • 6211 PH Maastricht • Tel: 043-3505503 • Fax: 043-3505431
E-mail: veiligheidshuis@maastricht.nl • Website: www.veiligheidshuismaastricht.nl

Dit project is mede gefinancierd door de Provincie Limburg

provincie limburg